

גוים שלא נתנו לו לגלח: אבל אם היה חבוש אצל ישראל לא התירו לו לגלח במועד, כיון שהיה יכול לגלח בבית האסורים קודם הרגל: אתא מימר דף. כלומר, חזרו לומר: ואפילו חבוש אצל ישראל. התירו לו לגלח במועד:

אינו ערב לאדם לגלח בבית האסורין. לפי שאינו נותן לאדם לגלח בבית האסורין כשהוא שרוי שם בצער (קה"ע, פנ"מ): והמנוחה שהתירו לו חכמים. פסקא דמתני: מה אנן קיימין. במאי עסקינן: אם בשהתירו לו קודם לרגל יגלח. אי מיירי כשהתירו לו חכמים נידויו קודם הרגל, יגלח קודם לרגל ואמאי התירו לו חכמים לגלח ברגל: אם בשלא התירו לו קודם לרגל א"ל יגלח. ואי מיירי כשלא התירו לו חכמים נידויו קודם לרגל, כיון שהיה יכול לפייס בעל דינו קודם לרגל ויתירו לו חכמים נידויו לא הוי אונס, ואמאי התירו לו חכמים לגלח קודם לרגל: אלא כי נן קיימין כשהתירו לו קודם לרגל וחל יום שלשים שלו להיות ברגל. אלא הכא במאי עסקינן כשהתירו לו חכמים נידויו קודם לרגל, אבל מכל מקום נוהג בנידויו עד שלשים יום, וכלו השלשים יום בתוך המועד ולפיכך התירו לו חכמים לגלח במועד: שאין נידויו פחות משלשים ואין נזיפה פחותה משבעת ימים. ויליף מקרא: אין נידויו פחות משלשים יום (במדבר יא כ) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם. אלמא כשהקפידו עליהם מן השמים נענשו שלשים יום, רמז לנידויו שהוא שלשים יום: ואין נזיפה פחותה משבעת ימים (במדבר

יב יד) הלא תכלם שבעת ימים. אלמא גערה שחכמים מביישים אותו, שבעת ימים (קה"ע): רבי הוה מוקר לבר אלעשא. רבי היה מכבד בר אלעשא חותנו מחמת עושרו אף שלא היה תלמיד חכם לפי שדרכו של רבי לכבד עשירים כדאמרין בבבלי (עירובין פו). אמר ר' יהודה בר קפרא. לבר אלעשא: כל עמא שאלין לרבי ואת לית את שאל ליה. הכל שואלים דברי חכמה מרבי חותנך, ואתה שחשוב בעיניו אינך שואלו כלום: אמר ר' יהודה בר אלעשא: מה נישאול. ממנו: אמר ר' יהודה בר קפרא: שאול. חידה זו, וכונת בר קפרא להעיר לרבי שלא יבטח ברוב עשרו וכבודו: משמים נשקפה. רמז על נשמת האדם (קה"ע):

אבל אם היה חבוש אצל ישראל לא. אתא מימר דף ואפילו חבוש אצל ישראל אינו ערב לאדם לגלח בבית האסורין: והמנוחה שהתירו לו חכמים. מה אנן קיימין אם בשהתירו לו קודם לרגל יגלח אם בשלא התירו לו קודם לרגל אל יגלח אלא כי נן קיימין כשהתירו לו קודם לרגל וחל יום שלשים שלו להיות ברגל שאין נידויו פחות משלשים ואין נזיפה פחותה משבעת ימים. אין נידויו פחות משלשים יום עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם ואין נזיפה פחותה משבעת ימים הלא תכלם שבעת ימים. ר' הוה מוקר לבר אלעשא. א"ל בר קפרא כל עמא שאלין לרבי ואת לית את שאל ליה. א"ל מה נישאול א"ל שאול משמים נשקפה הומיה בירכתי ביתה מפחדת כל בעלי כנפים וראונו נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו הגם יאמרו הוה והנלכד נלכד בעונו. הפך ר' וחמתיה גחך אמר רבי איני מכירך זקן. וידע דלית הוא מתמניא ביומו. ביקשו לנדות את רבי מאיר אמר להן איני שומע לכם עד שתאמרו לי את מי מנדין ועל מה *מנדין ועל כמה דברים מנדין. ביקשו לנדות את רבי ליעזר (אמר) אמרין מאן אזול מודע ליה אמר רבי עקיבה אנא אזול מודע ליה. אתא לגביה א"ל רבי ר' חבירך מנדין לך. נסתיה נפק ליה לברא אמר

הומיה בירכתי ביתה. קול המות נשמע בעולם ממקום שבתה: מפחדת כל בעלי כנפים. המות מפחידה אפילו הגדולים שנמשלו לבעלי כנפיים: ה"ג (איוב כט ח) ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו. ודריש ליה על המות שעל פי רוב הנערים נחבאו ונמלטים ממנה, אבל הזקנים קמו ועמדו לקראתה ולא יכול להסתיר ממנה: הגם יאמרו הוה. לשון צעקה, שלא יואיל לו מנוסתו: והנלכד נלכד בעונו. לפי שנלכד בעונו (יפה מראה): הפך רבי וחמתיה גחך. הפך רבי פניו לבר קפרא וראהו מחיך, והיה נראה לו שלמד לבר אלעשא חידה זו כדי לקנטרו: אמר רבי איני מכירך זקן. שלא יתמנה זקן מוסמך בימיו: וידע. בר קפרא: דלית הוא מתמניא ביומו. שלא יתמנה בימיו, שבודאי יתקיימו דברי רבי (קה"ע) [א]: ביקשו לנדות את ר' מאיר. לפי שחלק על חכמים בהלכה ולא היו יכולים לעמוד על סוף דעתו כדאמרין בבבלי (עירובין יג): אמר להן איני שומע לכם עד שתאמרו לי את מי מנדין. שאין מנדין בפרהסיא לנשיא או אב בית דין או חכם: ועל מה מנדין. בפרהסיא, שאין מנדין אלא אם כן חטא והחטיא את הרבים כירבעם בן נבט וחבריו: ועל כמה דברים מנדין. שאין מנדין אלא על כ"ד דברים כדאמרין בבבלי (ברכות יט). (קה"ע), וכיון שאין אחם מנדין אותי כדן לא אחוש לנידויו שלכם (פנ"מ): ביקשו לנדות את ר' ליעזר. (מובא בבבלי ברכות יט., בבא מציעא נט:) ביקשו לנדות את ר' אליעזר בן הורקנוס לפי שחלק על חכמים כדמפרש ואזיל: ה"ג אמרין מאן אזול מודע ליה. אמרו חכמים מי ילך להודיע לר' אליעזר שהוא מנודה, ולא יענישנו: אמר ר' עקיבה אנא אזול מודע ליה. אמר ר' עקיבה אני אלך ואודיענו, לפי שהיה ר' עקיבה תלמידו וחביב עליו ביותר, ידע שלא יענישנו ויקבל פיוסים ממנו (קה"ע): אתא לגביה. ר' עקיבה: אמר ר' יהודה בר קפרא. לר' אליעזר בן הורקנוס: רבי רבי חבירך מנדין לך. ולפי שאמר לו חבירך מנדין אותך בלשון כבוד ולא אמר לו חכמים מנדין אותך כדי שלא יקפיד עליו: נסתיה נפק ליה לברא. לקח ר' אליעזר בן הורקנוס את ר' עקיבה ויצא עמו לחוץ וראו עץ חרובין עומד: אמר. ר' אליעזר